

פרשת שמות

הפטרה "ויהי דבר"

המאור שבתורה

מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך

שבת כא' טבת התשע"ו

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
16:31	17:23	17:55
16:28	17:19	17:50
16:27	17:19	17:50
16:31	17:23	17:55

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעב דהאן נ"י 050-4194600

מובין ירושלים, נסיצוזה, גדרה, רמלה, ראשון לציון, קרית-עמקרון, בני ברק, חולון, אילת ועוד...

אנשים שבידותם לא היו כשונים במיוחד השקיעו ועמלו וסופם שצמחו לתלמידי חכמים מופלגים

שב רבי בן ציון אבא שאול זיע"א מהו"ל, ומצא שהביוב בביתו עלה והציפה. כאב מאוד על בטול תורה שנגרם לו, ו**סח צערו** לפני אחד ממקורביו. "אמת", אמר האיש, "הן נאמר (סוטה כ"א ע"א): 'סתם תלמיד חכם-תורתו אומנותו. ועוסק בה ומהרהר כל שעה ואינו הולך ד' אמות תורה'". רבנו, **תלמיד חכם אמיתי** הוא, וצערו גדול שאינו יכול ללמוד תורה. הזדעזע רבי ציון וקרא: "אני תלמיד חכם? על מה כבודו מדבר?! הלאי שהייתי תלמיד חכם היודע הוא תלמיד חכם מהו?"

נא להתפלל לרפואת: חיים בן שמחה שמחה בת ניצמה

הבחינה אימו של הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל, ראש ישיבת "פורת יוסף" זצ"ל, כי מלמדו של בנה נוטה אחר דעות חינוכיות זרות, ואינו מצייט לגדולי ישראל. נטלה את בנה והוציאה אותו מהכיטה. אחר החלה לחפש תלמוד תורה אחר, אך איש לא הסכים לקבלו באמצע השנה. מה עשתה האם הצדקנית? שכרה בעבורו **מלמד פרטי בכסף רב**, ובלבד שילמד בטהרה. עד סוף ימיו הכיר הרב טובה לאימו על שהתאמצה להניק לו חינוך טהור!

"וימכרו את הייהם" מכוון גם לשכינה הקדושה, שהיא הייהם ונשמתם של ישראל. גם לה מר, היא שותה את **נוס היגונים** עם בניה, כמו שנאמר "עמו אנוכי בצרה", "בכל צרתם לו צר".

כדי לגדול בתורה צריך הבנה, כשרונות, אבל מעל הכל - התמדה.

לאחר שנים רבות של רבנות בעיר קרסבור שעל חוף הים השחור החליט הגאון רבי **חיים חזקיהו מדיני**, בעל ה"שדי חמד" זצ"ל לעלות לירושלים ולהשלים את ספריו. באותו זמן התפתה משרת ה"ראשון לציון", ורבני העיר ביקשו שיכהן במשרה זו. כשנדע הדבר לרב, ארז את הפציו ועבר לגור בעיר חברון. אך הכבוד רדף אחריו גם לשם, שכן אותו זמן נפטר **רבה של חברון**, וביקשוהו לעלות על כס הרבנות. רק אחרי הפצרות רבות הסכים, וכהן כגאב"ד חברון עד פטירתו.

המצרים מיררו תחילה את חיי עצמם. אף הם עבדו עבודה קשה, ובלבד שיעלה בידם **לפתות את בני-ישראל**, כאילו הם מתכוונים לטובתם.

עיקר עבודת ה' תמימות ופשטות בלי חכמות

יוס אחד הגיע בחור ליישיבת "פורת יוסף" מעיר מבגד. הוא שוחח עם ראש הישיבה הגאון רבי **עזרא עטיה** זצ"ל וסיפר לו כי חפץ ללמוד תורה, אך הוריו הזקנים תלויים בו והוא חייב לפרנסם. בחנו רבי עזרא ומצא כי בחור מוכשר הוא, ומיד המליץ לקבלו כתלמיד **ולתמוך בו** בסכום כסף נכבד. מנהלי הישיבה הודיעו לרב שאין לישיבה די כסף, אמר רבי עזרא: "אנא הפחיתו ממשכורתו החודשית סכום כסף ותנוהו לתלמיד זה". שמע הגאון רבי **בן ציון חזן** זצ"ל, ומיד הודיע כי ינקו גם ממשכורתו סכום כסף **לטובת התלמיד**. כך למד הבחור תורה בשקיידה רבה, בלי דאגות פרנסה, והפך להיות תלמיד חכם מופלג.

"ויעבדו מצרים" את בני-ישראל בפרך" הרמב"ם אומר ש'עבודת פרך' היא עבודה שאין לה קצבה ואין בה תועלת. גם כיום רבים משועבדים לעסקי פרנסתם בבחינת 'עבודת פרך'. על-פי התורה אל לו לאדם להיות **שקוע ראשו ורובו** בעסקיו, ואין העסק צריך למונע בעדו להתפלל בצייבור ולקבוע עיתים לתורה. מי שעבודתו היא **ללא קצבה** - זו בעצם 'עבודת פרך'.

הרפואה של היסורים לקבל אותם באהבה

המצרים ירדו תחילה לחיהם הרוחניים של ישראל, וערמו קשיים על שמירת התורה והמצוות. כשהעם נכנע **ללחץ הרוחני**, בא בעקבותיו גם שעבוד גשמי. לולא היו ישראל **נכנעים** ללחץ הרוחני לא היו משתעבדים בגשמיות.

נקודה לתחשבה

אם עומדים בניסיון זוכים לדברים גדולים מעשה באישה שהיתה לה משרתת בבית והמשרתת רצתה **לעווב את העבודה** כיון שידעה שהיא יכולה לקבל כסף יותר במקום אחר בעלת הבית בצער רב נתנה לה לעווב והיא הביאה לה תפוח לדרך. מיד נכנס בעלה והאשה התחילה לבכות על זה שעוד מעט חג הפסח ואין לה עוזרת אך הבעל אמר לה לא נורא תבוא אחת אחרת העיקר שנתת לה את כל הכסף.

האשה אמרה לו בטח שהבאתי לה את כל הכסף ואפילו הבאתי לה תפוח. מיד נבהל הבעל ואמר לה **שהתפוח של שביעית** ואסור לתת לגוי תפוח של שביעית ודרש מאשתו ללכת אחריה להביא את התפוח מיד התחילה האשה לרוץ אחרי העוזרת והגיעה האוטובוס והעוזרת לא התייחסה לאשה ועלתה לאוטובוס והאשה עלתה אחריה והגיעה אליה באוטובוס.

ופתאום היא רואה שהעוזרת אומרת "טוב טוב בסדר, **קחי את כל התכשיטים** שלך סליחה שגנבת לי אותם" ...

במה הקביה בוחן את האדם במה שקשה לו אברהם ויצחק הולכים לעקידה והתורה אומרת שהנסיון של אברהם למה לא של יצחק והלא יצחק היה בן 37?

אלא שאברהם היה חסד ויצחק גבורה ובשביל אברהם שהוא חסד זה קשה **נגד הטבע** אך יצחק היה גבורה ובשבילו זה היה קל עיקר הנסיון זה רק אם קשה לך... (העורך)

לאהוב את השני זו מצווה הדורשת לימוד. איך בדיוק מקיימים "ואהבת לרעך כמוך"? ומהו בעצם אהבה בכלל? איך אוהבים את השני? אולי לכן נוספה המילה "כמוך". בדיוק כמו שאתה אוהב את עצמך והפך רק בטובתך. כך בדיוק תתייחס לחברך, ותחפז בטובתו. לא סתם טובה מן **השפה ולחוש**, אלא טובה שלימה ואמתית, כזו שאם אתה היית חפץ בה. כאשר אדם מתבונן איך יוכל להטיב עם השני ובכלל זה כל ענפי החסד הכלולות ב"גמילות חסדים", עשיה לשני של כל מה שהיית מצפה אתה **שיעשו עבודך**. כמו "ביקור חולים", "ניחום אבלים" וכו'. ומאידך מניעה של כל נזק או רע שיכול לבוא על החבר.

הבנה זו במהות מצוות ה"אהבה", תסייע להבין מצוות רבות הקשורות זו בזו, ובכללן גם המצווה **להוכיח את השני** כאשר אינו נוהג כראוי, וכמובן על פי כללי ההלכה, כי רצון אמיתי בטובתו של השני, כולל גם רצון להטיב עם נפשו, ולמנוע ממנה רע.

לבי אליהו מאיר זצ"ל הקפיד מאוד לקחת לעצמו משכורת זעומה בלבד משכורת זו לא הספיקה לו לסיים את החודש ולכן נזקק לקחת הלוואות מבנו של אחיו. אחר פטירתו, ביקשה הנהלת הישיבה לשלם את החוב, אך האחיו סירב לקבל. הוא הסכים לקבל את החוב רק לאחר שהודיעו לו, כי הכספים שמשלמים לו אינם כספי הישיבה, כי רבנו הוציא פוליסת ביטוח על כל סכום החובות שהצטבר.

מה נואלו האנשים אשר הם מסתפקים בידיעות אשר קיבלו בימי נעוריהם ואינם נתנים שעות קבועות בכל יום על דרך לימוד והתבוננות בעניני היראה.

סת הגאון רבי זלמן סורוצקין זצ"ל: רגיל היה החפץ חיים זצ"ל לומר כי אילו היו העשירים מבינים את ה"רב-טוב" הצפון למחזיקי התורה אזי היו מחזיקים בממונם הרב את כל הישיבות ותלמודי התורה! וצדקה עשה הקב"ה עם עניי ישראל, שהעלים זאת מן העשירים, כדי לתת הודמנות לעניים שישתמשו גם המה בפרוטותיהן המעטות בהחזקת התורה וגם להם יהיה טללי תחיה לקום בתחיית המתים לעתיד לבוא.

ללא מובילים פעם אחת פגש מאן דהו מתושבי ירושלים הנודעים בגאון רבי חיים זוננפלד זצ"ל הולך לבדו ברחוב. ניגש אליו הירושלמי ואמר: "רבי, אין זה לפי כבודם ללכת ללא ליווי". השיב לו רבי חיים זוננפלד: "זו הרי הצרה שאנשים חושבים שצריכים להוביל אותי..."

הגאון רבי מאיר לעווין זצ"ל רבה של בניין, ישב בביתו באספת רבנים חשובה. בתוך כך נכנס אורח הביתה... ביקש הרב סליחתם של הרבנים, יצא לקראת האורח בפנים מאירות, וביקש מן הרבנית להכניס כיבוד נאה עבורו. כאשר הסתיימה האסיפה, הקרואים התפזרו וגם האורח הלך. שאלה הרבנית את בעלה: "מי היה האורח החשוב שהסכרת לו כה פניך?" השיב הרב: "איני יודע אבל כלל נקוט בידי: 'אורח צריכים לקבל בכבוד ולכבדו כראוי'."

המסתפק במה שבהשג ידו – אף כי דלתים סגרו בעדו – הרי הוא חפשי ליעודו- ואדון ברצונו וכבודו, אבל החומד יותר מיכולתו – עבד הוא לתאוה – לא יוכל להתרומם משפלותו.

"משולחן גנוה" דברי תורה מפי: ראש מוסדות "אור החיים" הרה"ג **ראובן אלבו** שליט"א.

ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד ותמלא הארץ אתם (שמות א, ז)
מקובל בעולם לחשוב שאדם שיש לו הרבה ילדים חייב להיות עני, וקשה לו להסתדר בחיים. אולם התורה הקדושה מבשרת לנו אחרת, "ובני ישראל פרו וישרצו וירבו, אע"פ שהם פרו ורבו באופן לא טבעי, מ"מ ויעצמו במאד מאד" התעצמו בכסף וזהב וכפי שמצינו אצל אברהם אבינו: ואברהם כבד מאד במקנה פקספ ובזהב (בראשית יג, ב), וכמו שרגילים אנו לומר בכל יום ואהבת את ה' אלהיך בקל לבקב ובקל נפשך ובקל מאדך (דברים ו, ה) – אל תקרי בכל מאורך אלא בכל ממונך (ברכות נד ע"א).

אע"פ שהיו לבני ישראל ילדים רבים מ"מ לא נחסר מהם הממון, וזענו וכספנו ירבה כחול וככוכבים בלילה, לכן אל ידאג האדם, וכה זה בה וכברו בידו (נדה לא ע"ב), על כל נפש ונפש שמגיעה לעולם מקדים הקב"ה פרנסתה להוריה כדי שיוכלו לזון ולכלכל אותה.

"וירא מלאך ה' אליו בלבת אש הסנה וירא והנה הסנה בער באש והסנה איננו אכל, ויאמר משה אסרה נא וארא את המראה הגדל הזה מדוע לא יבער הסנה" (שמות ג, ב).

יש מפרשים את הפסוקים כך: משה רבינו מתפלא ואומר "איך יתכן שהסנה איננו נשרף על אף אש התאווה הבורעת בעולם, אש של תרבות אירופה האורחה שהשיבה חלק גדול מעמנו ולקחה אותם בשבי התאווה, וא"כ מדוע לא יבער הסנה?" והתשובה לכך כי ה' יתברך נמצא בתוכו, ויבשר אליו אלוקים מתוך הסנה, נמצא בתוך לב ליבו של כל יהודי ויהודי, מים רבים לא יוכלו לקבות את האהבה (שיר השירים ה, ז), את אותו ניצוץ קדוש, עלינו רק להדליקו ואז נראה שכל כולו נעשה שלהבת של קדושה וטהרה, אש תמיד תוקד על המזבח לא תקבה (ויקרא ו, 1).

הבה נשנס מותנינו ונקרב את אחינו, נכין מקומות שיוכלו להכיל את כל אותם המתרפקים מידי יום ביומו מכל אזורי הארץ, מהצפון, מהדרום, ומהמרכז, וזו תהיה הכנה הטובה ביותר להתגלות האור הגדול, האור הגנוז של משיח צדקנו שיתגלה בקרוב.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

אמר פעם הרה"ק רבי **מנחם מנדל** מקוצק זיע"א לגיסו ותלמידו הרה"ק בעל החידושי **הרי"ם וגור** זיע"א כי יש לו שאלה על קידושו... אמר הרבנית ודאי קיבלה את הקידושין על מנת שאני רבי אבל **יודע אני את האמת** שאינני רבי אם כן הרי הקידושין קדושי טעות."

השיב בעל חידושי הרי"ם: "לאמתו של דבר לרבנית אין זה משנה אם בעלה הוא רבי או לא אלא יש לה הנאה **שהעולם מחזיק** את בעלה כרבי ובכך אין כל טעות שהרי העולם יקרא לו תמיד הרבי מקוצק..."

מה מאד צריך להיות שמחתו כי מקבל חסד מהש"ת על דרך חושי, אך ביותר צריך **להיות שמח בחלקו** כי יודע ומבין להכיר כל אלו.

יוסי ומשה יושבים אחד ליד השני באוטובוס. יוסי אומר למשה: "תסגור את החלון, קר בחוץ".

עונה משה: "ואם אני אסגור את החלון **יהיה חם בחוץ?**"

כשהגיע הרה"ק ה"א **אוהב ישראל** זיע"א עיר אחת יצאו לקראתו בני המקום ביקשו לתת לו מקום להתאכסן וסיפרו לו שיש שתי אכסניות נוחות אכסנאי, אכסנאי אחד הוא למדן אך **יהודי וגאותן** ואילו השני ענו ומעורב עם הבריות

אבל מעשיו אינם ראויים שאלו את הרבי כאיה אכסנאי יבחר בחר הצדיק להתאכסן אצל אכסנאי שמעשיו **אינם ראויים** והסביר: "על הגאותן אמר הקב"ה אין אני והוא יכולים לדור בכפיפה אחת" אם אין שם מקום לקב"ה איך ידחק שם שפל כמוני..

כל העלונים: hamaor.net
הקב"ה מתאוה לתפילתם של ישראל בעת שלום – התפילה אחרת, בעת צרה – **כאן המקום לתפילה** שהקב"ה מתאוה לה... שאין תכלית התפלה להיות לבטל הצרה, שהרי מביאים צרה כדי שתהיה תפילה

המנהל: "למה לא הגעת לעבודה שלשה חודשים? העובד: "כי נפלת מהחלון במשרד, מגובה של שלוש קומות!"
 המנהל: "נו, באמת. ולקח לך שלשה חודשים לעלות בחזרה **שלוש קומות?**"

פעם נכנס לביתו של הגר"ז **סולובייצ'יק** זצ"ל ר"מ בישיבה והציג בפניו חידושי תורה, מאלו שהגיד בשיעור בפני תלמידיו. כדרכה של תורה נכנס איתו הגר"ז במשא ומתן של הלכה, והעיר על דבריו **בקושיות חזקות** שהפריכו את כל יסוד הדברים.

הר"מ שחש לא בנוח ניסה להצטדק ואמר, כי אף הוא עצמו יודע שאין הדברים לאמתיה של תורה, אלא שאמר אותם לתלמידים **ליחידוא בעלמא**. נזעק על כך הגר"ז ואמר: לתלמידים? להם אמרת את החידושים הללו, והלא יש בכך משום עושה מלאכה ה' רמיה!?

אביו של רבי **ברוך** זצ"ל הלך לעולמו בגיל שמונים. לרבנו היו נקיפות מצפון, שמא לא טיפל באביו כפי הצורך. בהזדמנות, כנס רבנים בוילנא ראו אותו מדבר עם רבו **החפץ חיים** זצ"ל, ואילו שהאזינו לשיחה סיפרו, ששיחתם נסובה על ענין התשובה החפץ חיים שכנע את רבי ברוך כי השב מחטאו **נעשה אדם חדש** ואינו אותו אדם שנכשל בחטא. מספרים שבסוף השיחה נהרו פניו של רבי ברוך והוא קרא בשמחה רבנו החייתנו.

רשימת תפוצה info@hamaor.net

כל ימינו חי הרה"ק רבי **נחום מצערוביל** זיע"א בעניות רבה עד כדי כך שכל רכושו פרוות כבשים ישנה שבבוקר היתה הרבנית מתעטפת בה והולכת לשוק ומששבה הוא היה מתעטף בה והולך אל בית המדרש. בקשו מקרוביו להעניק לו דירה ראויה ומלבושים מכובדים, אך **לא רצה לשמוע ולקבל מהם**.

אמר: לא ארשה שיטלו ממני את מידת החסידות". שאלוהו מקורביו: "מה הקרש לחסידות?". וענה חז"ל אומרים: "האי מאן דבעי למהוי חסידא לקיים מילי דאבות" פירוש: מי שרוצה להיות חסיד יקיים את מה שנאמר במסכת אבות, ובמסכת אבות נאמר **כך היא דרכה של תורה** פת במלח, תאכל דרכה בלשון יחיד כי זו הדרך היחידה להיות חסיד, ודרכים אחרות אינן קיימות...

לעילוי נשמת: שרון בן זתבה, ניסים בן רימה, שרה בת חורשד, דינה בת וחב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, שרון בן טיפחה, שמחה בת לולה, יחיאל בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, שולמית חיה בת אסתר, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה, פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבו, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, דדה בת אסתר בונגיס, יעקב בן נטלי, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אליעזר בן רגינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי הרב יורם אברגיל, הרב יהודה יאיר **מרו הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**